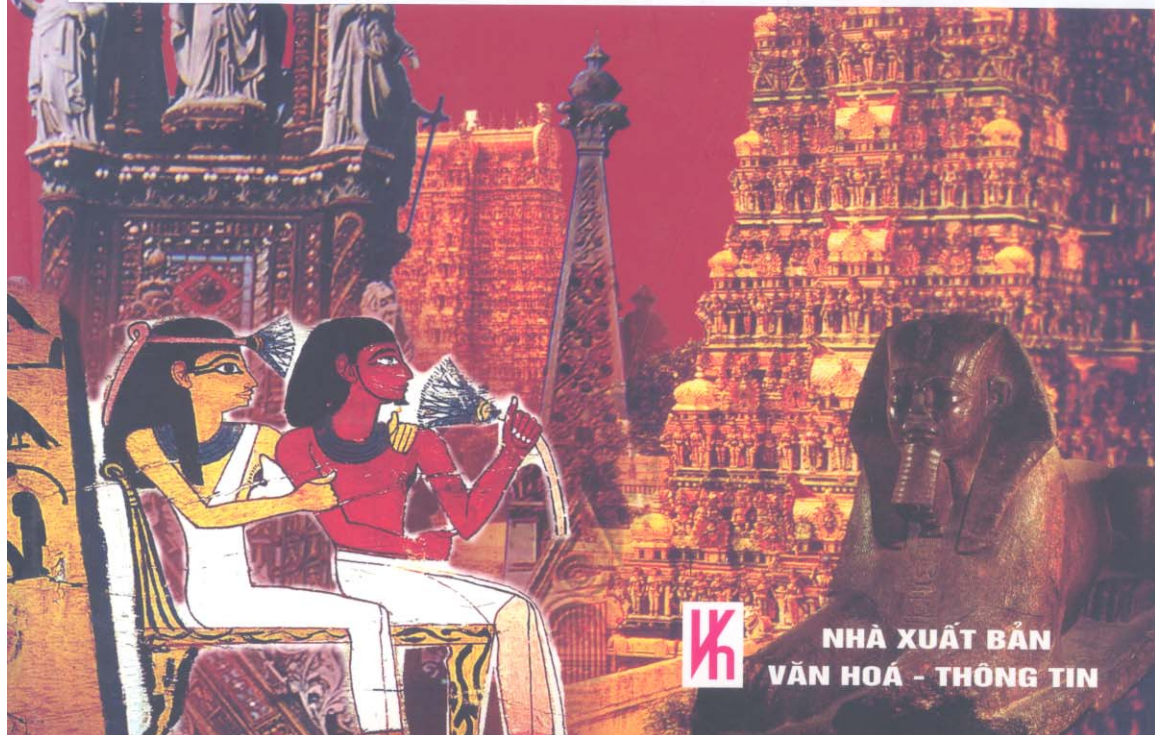

ALMANACH

NHỮNG NỀN VĂN MINH THẾ GIỚI

TẬP 2. NHỮNG NỀN VĂN MINH NHÂN LOẠI-DI SẢN-VĂN HÓA-ĐẤT NƯỚC-CON
NGƯỜI VÀ CÁC PHONG TỤC KỶ LẠ TRÊN THẾ GIỚI

NHÀ XUẤT BẢN
VĂN HÓA - THÔNG TIN

A decorative border composed of intricate, symmetrical floral and scrollwork patterns, framing the central text. The border is rendered in black and white, with fine lines and shading to create depth and texture.

ALMANACH

**NHỮNG
NỀN VĂN MINH
THẾ GIỚI**

(Tái bản, bổ sung lần 1)

**Nhà xuất bản Văn Hoá - Thông Tin
Hà Nội, 2006**

CHỊU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN:

Giám đốc **BÙI VIỆT BẮC**

CHỊU TRÁCH NHIỆM BẢN THẢO:

Phó Giám đốc **PHẠM NGỌC LUẬT**

Biên tập:

NGUYỄN HOÀNG ĐIỆP

Trợ lý biên tập:

HOÀNG VĂN CẨM

Hoạ sỹ vẽ bìa:

VĂN SÁNG (*in năm 1996*)

ĐẶNG THỊ BÍCH NGÂN

(*Chỉnh lý bổ sung vẽ bìa 1 và chữ in lần 2*)

Chỉ đạo thiết kế maket nội dung:

NGUYỄN HOÀNG ĐIỆP

Chế bản ảnh:

CÔNG TY ĐỨC HIẾU - HÀ NỘI

Kỹ thuật vi tính:

TRỊNH HỒNG NGÀ

NGUYỄN NỮ HOÀNG ANH

Sửa bõng:

NGUYỄN QUỐC TUY

NGUYỄN ĐÌNH QUÝ

HOÀNG VĂN CẨM

TRIỆU THỊ LAN

NGUYỄN HOÀNG MINH ĐỨC

CÁC TÁC GIẢ VÀ CÁC CỘNG TÁC VIÊN

Hoài An

Hoàng Công Anh

Đào Duy Anh

KS. Nguyễn Nữ Hoàng Anh

GVC. Nguyễn Văn Ánh

KS. Nguyễn Bằng

Đại tá Nguyễn Viết Bình

Nguyễn Hữu Bổng

TSKH. Nguyễn Đình Cát

Nguyễn Lê Hà Chi

Họa sỹ Nguyễn Văn Chiến

TS. Lê Đình Chính

GS. Vũ Văn Chuyên

Lý Khắc Cung

GS - TSKH. Vũ Đình Cự

Hằng Dao

Đường Thị Trích Diễm

TS. Ngô Văn Doanh

Khuông Hữu Dụng

Họa sỹ Trần Duy

Bá Dương

Nhà thơ Tân Đà

GS. Lý Hoành Đạo

Nguyễn Hoàng Điệp

TS. Nguyễn Bá Đình

Nguyễn Tiến Đoàn

KS. Quốc Đông

Nguyễn Hoàng Minh Đức

Đỗ Nguyên Dương

Trần Dương

TS. Văn Giá

Châu Giang

Thu Hoài Giang

Hoàng Giang

Thái Giang

Giang Hà

Đặng Hoàng Hải

NNC. Nguyễn Phúc Giác Hải

Vũ Tuấn Hải

TS. Đặng Nhất Hanh

NNC Mỹ thuật Thái Hanh

TS. Đỗ Đình Hăng

KTS.TS. Nguyễn Thu Hạnh

Đào Thị Hằng

Trần Thị Thu Hằng

Trần Thị Thu Hiền

PGS.TS. Nguyễn Duy Hình

Trần Hình

Hoàng Hoa

Dương Tuấn Hoa

PGS.TS. Nguyễn Xuân Hoà

Diệu Hoàng

GS.KTS. Đặng Thái Hoàng

TS. Dương Hồng

Nhuong Huân

TS. Mai Hùng

Nguyễn Hùng

Vũ Mạnh Hùng

Nguyễn Phạm Hùng

TS. Lại Văn Hùng

Diệu Hương

PGS.TS. Nguyễn Thừa Hỷ

Trúc Khê

TS. Đặng Xuân Kháng

Nguyễn Kháng

PGS.TS. Đinh Trung Kiên

Nhà sử học Trần Trọng Kim

Minh Không

TS. Trần Văn La

GS. Trần Tất Lanh

Đặng Mộng Lân

GS.TSKH Đinh Ngọc Lân

GS. Đinh Xuân Lâm

Trần Thanh Loan

KS. Hoàng Long

GS. Lê Quang Long

TS. Bùi Quý Lộ

Hoàng Thiên Lương

Đại tá Quách Hải Lượng
Nguyễn Khắc Mai
Phạm Bình Minh^(*)
Đường Công Minh
Ngô Duy Minh
Phùng Thị Mỹ
Á Nam
PGS - TS. Hà Quang Năng
Phạm Chí Nhân
Nguyễn Huy Nhu
Nguyễn Vũ Quỳnh Như
Tương Như
GS. Vũ Dương Ninh
Nhà giáo ưu tú, Nhà nghiên cứu về Hà Nội
Nguyễn Vinh Phúc
GS. Nguyễn Hoàng Phương
TS. Trần Thanh Phương
Hồng Quang
GS. Phạm Khắc Quảng
GS. TSKH. Nguyễn Quang Riệu
Trần Trọng Sâm
PGS.TS. Nguyễn Hữu Sơn
TS. Nguyễn Kim Sơn
GS. Đặng Đức Siêu
Hoàng Tá
Đại tá Hứa Mạnh Tài
Hoàng Tạo
Thích Thiện Nhân Bồ Tát
GS. Hà Văn Tấn
GS. Trương Văn Tấn
GS. Nguyễn Kim Thân
GS.BS. Nguyễn Văn Thang
PGS.TS. Trần Thị Băng Thanh
Nhà nghiên cứu, phê bình Hoài Thanh
TS. Vũ Thanh
TS. Lê Khắc Thành
Bùi Việt Thắng
Thượng tướng GS. Hoàng Minh Thảo
La Phương Thảo
Hoạ sỹ Trương Thảo

GS. Đỗ Thái Phiên
TS. Nguyễn Văn Thịnh
Nguyễn Ngọc Thọ
Bác sỹ Đức Thông
Thạc sỹ Vũ Thu Hoài
BS. Lê Thuấn
Đại tá Trần Ngọc Thuận
Nhà nhiếp ảnh Mạnh Thường
Trần Thu Thủy
GS. Lương Duy Thứ
Đại tá KS. Trịnh Xuân Tiến
GS. Lê Huy Tiêu
KS Nguyễn Quốc Tín
Nhà văn Đặng Thanh Tịnh
Nhà văn Ngô Tất Tố
TS. Nguyễn Đức Trạch
Nam Trân
Trần Quang Tuấn
Phạm Văn Trọng
Nguyễn Công Trứ
NNC Thế Trường
Ngọc Tú
Nguyễn Quảng Tuấn
TS. Nguyễn Ngọc Tuấn
Nhà văn Ông Văn Tùng
Ngô Đạt Tứ
Hồng Mễ Tử
Đức Uy
Hải Văn
Tùng Văn
Nguyễn Hữu Viêm
Lê Hoài Việt
Phan Huy Vịnh
Giang Hà Vị
Phạm Sỹ Vỹ
KS. Lê Xuân Yêm
NNC Mỹ Thuật Hải Yến
A.Felix Iroko (Giảng viên Lịch sử)
GS. Andre Allard
Bernard Vitrac (Giảng dạy Toán học)
Berthold Riese (Chuyên gia về các vấn đề văn hoá)
Nhà văn Camille Aboussouan

(*) Ủy viên dự khuyết T.W Đảng, Vụ trưởng Vụ Hợp tác Quốc tế Bộ Ngoại giao.

Nhà Toán học Catherine Goldstein
TS. Chiuchiunnhich
GS. Christiane Desroches Noblecourt
GS. Du Shi Ran
Nhà nhân chủng học và khảo cổ học
Fiedad Penich Rivero
Nhà sử học Francine de Nave
GS. Francis Zimmermann
GS. Gaballa Aly Gaballa
Nhà khảo cổ học – Giám đốc Vụ Bảo tồn
cổ vật Ai Cập Gamal Mokhtar
NNC Tiền cổ Gerard Krebe
GS. Ghislain Deleplace
Nhà văn Howard Brabyn
TS. Jan Jun As
GS. Jan Kregel
James Ritter (Giảng dạy Toán học và Lịch
sử khoa học)
Chuyên gia Jean Bottero
Nhà Trung Quốc học Jean Claude Martzloff
Jean Michel Servet
Viện sĩ Viện Hàn lâm Jean Vercoutter
NNC. Jean Yoyotte
Nhà Toán học Jeremy Cray
GS. John Baines
Joseau Gusto Seabra
GS. - Viện sĩ - TSKH. Joseph Needham
Nhà thơ Lokenath Bhattacharya
Liev Tócarev
NV. Lotfaliah Soliman
NNC. Lucien Gillard
TS. Nahal Tadjadod
Nhà Ấn Độ học Pierre Sylvain Filliozat
Giám đốc Viện Khảo cổ học Rainer
Stademann
Nhà thiết kế Roger Druet
GS. Robert Danrton
Nhà văn Robert K.G. Temple
Roshi Rashed
Nhà sử học Shagdaryn Bisa
GS. Tsien Tsuen Hsui
Valenchina Lannhia
Chủ nhiệm khoa Triết học Vishwanaths

Naravane
Werner Merkli
PGĐ. Xu Liangsheng...

MỘT SỐ NHÀ THƠ ĐỜI ĐƯỜNG:

Đỗ Phủ
Lý Bạch
Bạch Cư Dị
Vương Bột
Tuyển Đăng
Hạ Tri Chương
Trương Húc
Trương Cửu Linh
Trần Tử Ngang
Kim Xương Tự
Lạc Tân Vương
Nhiệm Chí Xương
Vương Xương Linh
Vương Duy
Thôi Hiệu
Trương Nhược Hư
Sấm Tham
Tiền Khởi
Lý Đoan
Trương Kế
Lưu Vũ Tích
Liễu Tống Nguyên
Lý Hạ
Chu Khánh Dư
Đỗ Mục
Triệu Hổ
Lý Thương Ẩn
Ôn Đình Quán
Chương Kiệt
Hoàng Sào
Hứa Hồn
Thôi Đố
Dương Sĩ Ngạc
Tư Mã Lễ
Thôi Hộ
Tào Đường
Và gần 100 tác giả, cộng tác viên khác tham gia.

LỜI GIỚI THIỆU

(In năm 1996)

Từ lâu, lòng khát khao nung nấu của những nhà làm sách "tâm huyết" hằng ước mơ cho ra đời một cuốn sách thu tóm các tri thức của loài người từ xưa đến nay. Song niềm khát vọng ấy còn quá xa vời do "lực bất tòng tâm". Và năm tháng trôi qua, nổi trần trở, diết da cháy bỏng đó đến nay Nhà xuất bản chúng tôi mới có điều kiện thực hiện được một phần ý nguyện.

Và với lòng hưng khởi, đầy nhiệt huyết ấy, sau hơn một năm trời, bộ phận biên tập, Ban biên soạn cùng trên 100 tác giả đã làm việc hăng say, miệt mài quên cả thời gian (14 – 15 tiếng một ngày không kể ngày đêm) để phấn đấu cho sự ra đời của tập sách. Và những ngày lao động căng thẳng, lo lắng ấy đã qua. **Almanach những nền văn minh Thế giới** đã ra đời với độc giả. Đó là thành quả lao động trí tuệ của tập thể tác giả là những chuyên gia, nhà nghiên cứu, dịch giả, nhà văn, nhà báo, nhà giáo, bác sỹ, kỹ sư, họa sỹ, kiến trúc sư cùng nhiều học giả: Giáo sư, Viện sỹ, Tiến sỹ, Phó Tiến sỹ trong và ngoài nước góp sức. Để có được tập sách **Almanach những nền văn minh Thế giới**, các tác giả, Ban biên soạn, biên tập đã phải tham khảo, nghiên cứu trên năm ngàn tư liệu, sách báo, tạp chí trong nước và Thế giới để tạo ra những nguồn dẫn liệu quý giá cho việc biên soạn. Tinh thần lao động nghiêm túc ấy chỉ có được ở những tấm lòng nhiệt huyết, nhân bản cao cả vì đời và cho đời. Bởi vậy, qua đây Nhà xuất bản xin chân thành cảm ơn sự đóng góp to lớn của các tác giả, Ban biên soạn cùng các cơ quan hữu quan, các toà Đại sứ ở Hà Nội đã giúp đỡ một cách vô tư cho Nhà xuất bản để tập sách được hoàn thành và ra mắt độc giả.

Đúng như tên gọi của nó, **Almanach những nền văn minh Thế giới** là một công trình tri thức tổng hợp về nhiều lĩnh vực: tự nhiên và xã hội thuộc nhiều bình diện và đa phương của nền văn hoá - văn minh nhân loại. Về mặt không gian và thời gian nó gồm 5000

năm lịch sử: từ cổ đến kim, từ Đông sang Tây, từ quá khứ đến hiện tại và tương lai bao gồm khắp các châu lục. Chỉ riêng các nền văn minh cổ, tập sách đã giới thiệu tám trung tâm văn minh lớn của loài người. Đó là:

- Ai Cập
- Hy Lạp
- La Mã
- Tây Á
- Ấn Độ
- Trung Quốc
- Maya ở Trung Mỹ

- Andes ở Nam Mỹ và một số nền văn minh hiện đại khác. Đây là chưa kể gần 400 di sản của hơn 100 nước đã được Uỷ ban UNESCO công nhận là di sản Thế giới. Với dung lượng kiến thức đồ sộ, phong phú đa dạng ấy, tập sách được bố cục thành ba phần đại mục:

* **Phần thứ nhất:** Lịch, biên niên lịch sử sự kiện, nhân vật và nền văn hoá Cổ thần bí Đông – Tây phương kỳ diệu.

* **Phần thứ hai:** Những nền văn minh nhân loại – di sản văn hoá, đất nước con người và các phong tục kỳ thú trên Thế giới.

* **Phần thứ ba:** Khoa học – kỹ thuật với nền văn minh nhân loại và dự báo nền văn minh Thế kỷ XXI.

Từ ba đại mục lớn trên đây, **Almanach những nền văn minh Thế giới** đã đi sâu và trình bày một cách hệ thống các tri thức về lịch pháp, thiên văn, khoa học nhân văn, các khoa học thần bí, triết học, lịch sử tiến hoá và lịch sử xã hội, luật pháp, lịch sử in ấn, xuất bản, lịch sử các tôn giáo lớn, các tác phẩm văn hoá đồ sộ, các chiến trận và danh tướng nổi tiếng. Song song với các mốc lịch sử trên là việc giới thiệu các công trình kiến trúc, hội hoạ, di sản văn hoá, văn học nghệ thuật, phong tục tập quán nghi lễ, giỗ tết, hội hè đến các lĩnh vực

khoa học tự nhiên: toán, hoá, lý, sinh y học và nhiều thành tựu khoa học – kỹ thuật khác. Đặc biệt, tập sách đã hé mở và hướng vòm trời trí tuệ của con người sang Thế kỷ XXI. Đó là những dự báo khoa học của các nhà Bác học tới ngưỡng cửa tương lai về nền văn minh của loài người sẽ ăn ở, đi lại, phương tiện sinh hoạt ra sao? Và sẽ sống thế nào, với các nguồn năng lượng mới? Thế kỷ XXI với các chuyến bay du lịch lên Mặt trăng và sự khám phá kỳ lạ về các hành tinh về Trái đất. Trả lời các câu hỏi về Vũ trụ, Thiên hà; và phải chăng có nền văn minh ngoài Trái đất. Vũ trụ hình thành như thế nào? Trái đất ra đời từ bao giờ? Lịch sử xuất hiện của loài người? v.v... và v.v... Một nội dung quan trọng của tập sách đã được đề cập là giới thiệu những công cụ, phương tiện của các cuộc chiến tranh xưa và nay, thô sơ và hiện đại đã diễn ra như thế nào? Việc giao lưu giữa các nền văn minh của các Quốc gia vào cuối Thế kỷ XX, đầu Thế kỷ XXI trên hệ thống siêu lộ cao tốc thông tin sẽ bùng nổ ra sao?

Đặc biệt là sự xuất hiện một nền văn minh đại công nghiệp: người máy đa chức năng, công nghệ sinh học, vật liệu mới, Sử dụng nguồn năng lượng: Mặt trời, địa nhiệt, thủy triều, khí sinh học (mêtan) điện nguyên tử, nhiệt hạch... Bên cạnh nền văn minh ấy là việc chữa chạy những căn bệnh hiểm nghèo của Thế kỷ như virus HIV, bệnh ung thư, thần kinh phân lập... sẽ điều trị, ngăn chặn ra sao? Và những dự báo về nền kinh tế, xã hội, dân tộc, tôn giáo, quyền năng của con người trong Thế kỷ XXI. Xuyên suốt tập sách là cuộc đời, gương mặt của các vĩ nhân: Hoàng đế, nguyên thủ, chính khách, chính trị gia, triết gia, danh tướng, các nhà văn hoá lỗi lạc, những nhà Bác học lừng danh, các Kiến trúc sư, Danh hoạ, thi nhân mặc khách... đó là những con người "khổng lồ" với bộ óc "vĩ đại" đã cùng cộng đồng nhân loại tạo ra nền văn minh Thế giới.

Almanach những nền văn minh Thế giới có dung lượng trên 2 triệu đơn vị từ. Tất cả đều được sắp xếp theo một nguyên tắc trình tự của thời gian lịch sử: từ quá khứ đến hiện tại, tương lai. Từ nhân vật, danh nhân, sự kiện lịch sử, các phát minh khoa học đều tuân thủ theo quy luật sắp xếp này. Ở đây, việc tuyển chọn, đánh giá các nhân vật lịch sử, danh nhân, sự kiện được đưa vào tập sách, trước hết đều dựa trên

các tiêu chí:

- Thành quả công hiến và giá trị văn hoá trường tồn của mỗi sự kiện, sự vật, nhân vật...

- Giá trị khai sáng và ý nghĩa mở đường theo thời gian và lịch sử cụ thể của sự vật, sự kiện.

- Đại diện, biểu tượng cho mỗi Quốc gia, mỗi miền theo không gian địa lý.

- Căn cứ vào sự đánh giá khen chê của Thế giới. Chẳng hạn dựa vào các giải Nobel, giải Fields và sự công nhận của Ủy ban UNESCO, bên cạnh đó có tham khảo sự đánh giá của các bộ đại từ điển **Bách khoa toàn thư** của Pháp, Anh, Mỹ, Nga, Trung Quốc... và cuối cùng là theo quan điểm chính kiến của Ban biên soạn, biên tập Nhà xuất bản.

Một đặc điểm của tập sách **Almanach những nền văn minh Thế giới** là không đi vào lý luận, bình giảng các nền văn minh, văn hoá. Ở đây, tập sách được trình bày trên hai bình tuyến: nền văn hoá- văn minh tinh thần và nền văn hoá - văn minh vật chất. Để giới thiệu về nền văn minh ấy, người viết đã đi thẳng vào việc giới thiệu các sự kiện, sự vật, nhân vật, các phát minh và thông qua các di sản, công trình kiến trúc, tác phẩm (văn học, hội hoạ, triết học, lịch sử) và phong tục tập quán v.v... để giới thiệu về nền văn minh ấy. Với phong cách viết phòng khoáng, có lúc mô tả tỷ mỉ, có khi điểm xuyết lướt qua nhưng tựu chung lại luôn luôn hướng về một nền văn minh - văn hoá vật chất - tinh thần cụ thể nên đã tạo cho độc giả niềm ham mê hiểu biết. Và do cách viết chủ yếu là tư liệu, kiến thức thông tin đậm đặc, do vậy tránh bớt được sự khô khan, dông dài, vô bổ.

Ngoài ra, tập sách còn có một tiêu chí nữa cần phải trình bày là: tất cả các tên riêng, danh từ của nước ngoài như: tên người, địa danh, sự kiện lịch sử, tên tác phẩm để tiện cho việc tra cứu, chúng tôi đều cho in thuật ngữ của tiếng nước ấy hoặc quy về một số ngôn ngữ phổ biến là: Anh, Pháp, Latinh. Và phiên âm một lần cách đọc, không dùng dấu gạch nối; vì lý do gạch nối sẽ cản trở, dẫn đến không đọc nổi được các âm tiết liền nhau. Mặt khác cũng giảm đi các ký tự không cần thiết cho vi tính. Trong tập sách, chỉ trừ trường hợp do chưa tra cứu được một số thuật ngữ gốc của danh từ

nên tạm thời chúng tôi để ở dạng phiên âm. Về nhược điểm chưa nhất quán này, Nhà xuất bản sẽ khắc phục sửa chữa trong lần tái bản tới.

Về quy tắc viết hoa trong tập sách, chúng tôi có một quy định hơi khác với các tập sách khác. Đó là ngoài các quy tắc viết hoa thông thường theo chuẩn mực ngữ pháp, ở đây chúng tôi có áp dụng tính "tùy tiện" không theo quy luật mà áp dụng tính tùy tiện ngẫu hứng, nhằm nhấn mạnh để cao, ví dụ: để trân trọng tri thức của con người, tất cả các học hàm, học vị biểu trưng về trí tuệ chúng tôi đều cho viết chữ hoa đầu như: Bác học, Giáo sư, Viện sĩ, Kỹ sư, Bác sĩ, Tiến sĩ, Phó Tiến sĩ, Cử nhân, Tú tài... hoặc các chức tước, phẩm hàm, ngôi vị như: Hoàng đế, nhà Vua, Tể tướng, Thủ tướng, Bộ trưởng, Đô đốc, Đại tướng, Nguyên soái, Công, Hầu, Bá, Tử, Nam (tước) đều viết chữ hoa đầu. Tương tự các tháng trong năm, do xuất phát từ nguồn gốc lịch sử được đặt tên theo biểu tượng về các vị Thần mà phần lịch sử đã viết hoa nên ở các mục khác chúng tôi đều cho viết hoa để đảm bảo tính thống nhất. Tóm lại, quy tắc viết hoa trong tập sách này ngoài quy tắc thông thường của chuẩn mực, tuy có tùy hứng song vẫn đảm bảo tính thống nhất, nhất quán trong toàn bộ tập sách.

Cuối cùng có thể nói tập **Almanach những nền văn minh Thế giới** là một "thư viện" thu nhỏ, tập hợp lại các tinh hoa tinh túy nhất của

loài người trong lịch sử tiến hoá từ thuở hoang sơ tuổi ấu thơ nhân loại cho đến những năm cuối Thế kỷ XX và đầu Thế kỷ XXI này. Nó như một bộ phim trường thiên đưa độc giả vượt qua thời gian, không gian để đến với các kỳ quan, kỳ tích của mỗi phương trời văn minh trên Trái đất. Ở mỗi nơi, mỗi di sản, mỗi cảnh đẹp kỳ vĩ ấy đều ánh lên những viên ngọc lung linh mang hơi thở và bóng dáng của người xưa. Qua những trang sách, độc giả sẽ được thưởng thức các hương vị ngọt ngào và những tri thức bổ ích về mỗi nền văn minh ấy.

Tóm lại, tập sách **Almanach những nền văn minh Thế giới** là "cẩm nang" cần thiết cho mỗi độc giả muốn hiểu biết về nền văn minh loài người trên Trái đất. Song do tập sách được tiến hành biên soạn trong thời gian hết sức khẩn trương (một năm 4 tháng kể cả thời gian tác giả viết, biên tập và ấn loát) và dung lượng lại rất lớn, do đó không tránh khỏi những sai sót, vì thế rất mong sự lượng thứ của độc giả. Và với tinh thần thực sự cầu thị tiến bộ, Nhà xuất bản xin chân thành cảm ơn các vị độc giả uyên thâm chỉ giáo cho những điều sai sót để lần tái bản sau tập sách này được hoàn thiện hơn.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HOÁ THÔNG TIN

Hà Nội, tháng 5 - 1996

LỜI BẠT

(Xuất bản lần 2)

Almanach những nền văn minh Thế giới xuất bản lần đầu vào năm 1996, với số lượng lên tới vài vạn bản. Sự ra đời của tập sách đã để lại dư âm và dấu ấn tốt đẹp trong lòng nhiều độc giả.

Có thể nói vào thời điểm đó, sự ra đời của tập **Almanach những nền văn minh Thế giới** là một sự kiện văn hóa có ý nghĩa. Cuốn sách đã được giới thiệu trên hệ thống thông tin đại chúng trong nước và nước ngoài.

Ở trong nước có tới hàng trăm bài báo, bài nghiên cứu của nhiều tác giả đã được đăng trên hầu hết các báo, tạp chí Trung ương, địa phương. Tới nay, 10 năm đã trôi qua, Ban biên soạn, các tác giả, Nhà xuất bản đã nhận được nhiều thư của độc giả từ mọi miền đất nước gửi về góp ý cho tập sách. Trong số những bức thư ấy, lời khen cổ vũ động viên cũng nhiều và lời chỉ giáo, phê bình cũng không phải là ít. Và quả thực tập sách tuy có nhiều ưu điểm nhưng cũng còn nhiều khiếm khuyết, chưa hoàn thiện. Song tựu trung lại, các độc giả vẫn khẳng định giá trị của tập **Almanach những nền văn minh Thế giới**. Đó là một tập sách đã cung cấp cho bạn đọc nhiều tri thức rất phong phú của nền văn minh nhân loại. Tập sách ra đời đã đặt nền móng và có ảnh hưởng khá tốt tới nội dung của nhiều bộ bách khoa tri thức được xuất bản sau đó. "**Almanach những nền văn minh Thế giới** ra đời đã khai mở một tầm nhìn mới, một cửa sổ nhìn ra Thế giới." (Trích thư bạn đọc).

Nay thể theo nguyện vọng yêu cầu của đông đảo độc giả, Hội đồng biên soạn cùng trên 100 tác giả, cộng tác viên dưới sự động viên, đỡ đầu của **Tổng Công ty Sách Việt Nam – Nhà xuất bản Văn hóa – Thông tin** đã cho tiến hành sửa chữa, bổ sung tái bản lại bộ sách được hoàn chỉnh hơn.

Lần tái bản này, các tác giả, HDBS cùng ban

thư ký, biên tập đã cố gắng sửa chữa, chỉnh lý, lược bỏ những chỗ còn sai sót hoặc tư liệu chưa chính xác trong lần xuất bản trước đồng thời bổ sung những nội dung mới. Cụ thể là:

* **Phần thứ nhất:** Lược bỏ mục: lịch pháp cũ thay bằng những số liệu, kiến thức lịch sử lịch pháp mới.

- Bổ sung những sự kiện, niên biểu lịch sử Thế giới tới năm 2005.

- Mục Những vị tướng và những chiến trận lừng danh trong lịch sử được chỉnh lý và viết lại nhiều đoạn.

- Bổ sung thêm vào phần Văn hóa Thần bí Đông phương

* **Phần thứ hai:** các nội dung được bổ sung sửa chữa:

- Mục Thơ Đường theo ý kiến của nhiều nhà nghiên cứu nay lược bỏ một số bài chọn chưa chuẩn mực, được thay thế bằng 99 bài thơ Đường hay nhất.

- Mục Mỹ thuật: Hội họa, kiến trúc: bố cục sắp xếp lại, thay thế bổ sung nhiều tác phẩm hội họa khác cho phong phú và đa dạng. Trong đó, có điểm qua phần hội họa Việt Nam (trước đây chưa có). Mục kiến trúc được bổ sung trên 300 công trình kiệt tác kiến trúc Thế giới bằng hình ảnh.

- Bổ sung thêm phần danh nhân âm nhạc Thế giới.

- Tổ chức Liên hiệp quốc được thay thế bằng mục viết mới về vai trò lịch sử của tổ chức này trong Thế kỷ XXI (do Ủy Ban UNESCO Việt Nam thực hiện).

- Mục viết về tổ chức UNESCO được chi tiết đầy đủ hơn.

- Mục di sản văn hóa Thế giới: bổ sung danh sách các di sản văn hóa Thế giới được Ủy ban UNESCO công nhận tới năm 2005.